

FÖRVALTNINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 36/2014 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 13 § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 30 september 2014 regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 13 § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (RP 168/2014 rd) till förvaltningsutskottet för beredning.

- konsultativ tjänsteman Jouko Huhtamäki och kriminalinspektör Jari Nyström, inrikesministeriet
- registerföringschef Jari Råman, Polisstyrelsen
- överinspektör Heikki Huhtiniemi, Dataombudsmannens byrå
- Manager, Facilitation Nina Kamsani, Finnair Abp.

Utlåtande

I enlighet med riksdagens beslut har grundlagsutskottet lämnat utlåtande i ärendet. Utlåtandet (GrUU 42/2014 rd) återges efter betänkandet.

Dessutom har skriftligt yttrande lämnats av

- justitieministeriet
- kommunikationsministeriet
- Tullen
- Rederierna i Finland rf.

Sakkunniga

Utskottet har hört

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslår regeringen att lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet ändras så att polisen ska ha rätt att få uppgifter av samfund och sammanslutningar ur register som gäller passagerare och fordonspersonal för förhindrande, avslöjande och utred-

ning av brott, för överlämnande till åtalsprövning samt för att nå efterlysta personer. Skyldigheten att lämna ut uppgifter kan förenas med vite.

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Polisen har det allmänna ansvaret för brottsbekämpningen och ett särskilt ansvar för att bekämpa internationell, organiserad, professionell, ekonomisk och annan allvarlig brottslighet och för att bekämpa brott som äventyrar statens säkerhet. Samtidigt har polisen ändå inte möjlighet att i denna uppgift utnyttja passageraruppgifter i lika stor utsträckning som Tullen (28 § 1 mom. 1 punkten i tullagen, 1466/1994) och gränsbevakningsväsendet (19 och 20 § i lagen om behandling av personuppgifter vid gränsbevakningsväsendet, 579/2005). Till dessa PTG-myndigheters (PTG = polisen, Tullen och gränsbevakningsväsendet) uppgifter hör brottsbekämpning i enlighet med vad som sägs i lag, delvis i samarbete med varandra (lagen om samarbete mellan polisen, tullen och gränsbevakningsväsendet, 687/2009).

Utskottet anser det vara motiverat att foga en ny 16 punkt till 13 § 1 mom. i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (761/2003, polisens personuppgiftslag) på det sätt som föreslås. Då kan polisens åtgärder för att bekämpa brottslighet effektiviseras och samtidigt normsymmetrin och samarbetet mellan PTG-myndigheterna förbättras. Enligt bestämmelsen har polisen rätt att av samfund och sammanslutningar få uppgifter ur register som gäller passagerare och fordons personal för förhindrande, avslöjande och utredning av brott, för överlämnande till åtalsprövning samt för att nå efterlysta personer. Det nya 13 § 2 mom. ger möjlighet att förena ett åläggande om att lämna uppgifter med vite.

Förvaltningsutskottet anser i likhet med grundlagsutskottet att den föreslagna reglering-

en är något vag. Detta beror på paragrafens struktur, och därför bör den granskas och analyseras när polisens personuppgiftslag omarbetas fullständigt. Detta påpekar även grundlagsutskottet i sitt utlåtande, och dessutom har riksdagen också förutsatt detta i ett uttalande med anledning av ett betänkande från förvaltningsutskottet (FvUB 26/2013 rd).

Propositionen beskriver vilka konsekvenser förslaget har för brottsbekämpningen och PTG-samarbetet. Bland exemplen finns en beskrivning av hur passageraruppgifter kan användas för att bekämpa terrorism och olaglig underrättelseverksamhet, dvs. spioneri. Utskottet vill i detta sammanhang också påpeka att s.k. hit and run-egendomsbrott som begås av rörliga utländska kriminella grupper under de senaste åren har ökat kraftigt i Finland på grund av EU:s princip om fri rörlighet. Det kan hända att brottsoffret observeras och brottet förbereds av olika personer, medan andra sedan begår själva brottet, exempelvis i fråga om inbrott i bostäder och affärer. För att förhindra att verksamheten avslöjas rör sig dessa personer i allmänhet inte tillsammans och de lämnar landet vid olika tidpunkter och använder olika rutter och olika fordon.

Enligt grundlagsutskottets utlåtande kan lagförslaget behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Sammantaget anser utskottet propositionen vara behövlig och angelägen. Utskottet tillstyrker lagförslaget utan ändringar.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner lagförslaget utan ändringar.

Helsingfors den 9 december 2014

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Pirkko Mattila /saf
vordf. Mika Kari /sd
medl. Maarit Feldt-Ranta /sd
Satu Haapanen /gröna
Rakel Hiltunen /sd
Anne Holmlund /saml
Reijo Hongisto /saf
Risto Kalliorinne /vänst

Elsi Katainen /cent
Timo V. Korhonen /cent
Antti Lindtman /sd
Markus Lohi /cent
Mika Raatikainen /saf
Kari Tolvanen /saml
Ulla-Maj Wideroos /sv.

Sekreterare var

utskottsråd Ossi Lantto.